

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 13.11.2013
COM(2013) 800 final

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Årlig vækstundersøgelse 2014

{SWD(2013) 800 final}

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Årlig vækstundersøgelse 2014

1. INDLEDNING

Den årlige vækstundersøgelse gør status over den økonomiske og sociale situation i Europa og opstiller EU's overordnede politiske prioriteter for det kommende år¹. Den indleder dermed et nyt europæisk semester for koordinering af den økonomiske politik og skal sikre, at EU og medlemsstaterne samordner deres økonomiske politik og deres indsats for at fremme vækst og beskæftigelse. Retningslinjerne i år er opstillet på baggrund af den betydelige udvikling, der er sket både økonomisk og politisk.

For det første bekræfter de økonomiske prognoser, Kommissionen netop har offentliggjort², at der er tegn på et langsomt opsving i EU. Efter at væksten i EU har været meget lav eller negativ i fem år, blev den positiv i andet kvartal af 2013. Opsvinget ventes at fortsætte og tage til i 2014. Der forventes fortsat lav inflation. Samtidig fremgår det bl.a. af rapporten om varslingsmekanismen³, som er vedtaget sideløbende med denne undersøgelse, at de første tegn på genskabelse af balancen i EU's økonomi har vist sig, og at der er ved at blive rettet op på en række vigtige makroøkonomiske ubalancer.

Krisen har nu nået et vendepunkt, men det spirende opsving er stadig beskedent og sårbart, og den globale økonomiske situation byder stadig på nogen usikkerhed, fx den faldende efterspørgsel i de nye vækstøkonomier. Der er stadig risici som følge af manglende tillid til banksektorens modstandsdygtighed og stor offentlig gæld. Krisens efterveer, behovet for nedgearing i den offentlige og i den private sektor, fragmenteringen af de finansielle systemer og kreditmarkederne, strukturomlægninger og tilpasninger i de enkelte sektorer samt høj arbejdsløshed vil stadig tynde væksten ned i den kommende tid. Deres virkninger vil gradvis aftage, efterhånden som akkumulerede makroøkonomiske ubalancer bliver korrigeret. Det vil tage tid, før situationen på arbejdsmarkedet bedres, så arbejdsløsheden ventes at forblive uacceptabelt høj i store dele af Europa i nogen tid fremover, og den generelle sociale situation vil fortsat være trykket⁴. Krisens varighed og alvor har skabt nød overalt i Europa, især i de lande, der må gennemføre tilpasningsprogrammer.

De tegn, der er på en bedring i økonomien, bør derfor opfattes som en opmuntring til beslutsomt at fortsætte indsatsen og modstå tilbagefald, magelighed og reformtræthed. I øjeblikket er den største udfordring at fastholde reformtempoet og dermed forbedre konkurrenceevnen og sikre et vedvarende opsving. Et gradvist opsving vil understøtte efterspørgslen på hjemmemarkedet, som man regner med vil overtage rollen som hoveddrivkraft for væksten. Rimelighed og klare mål bliver afgørende for, om den indsats, der skal gøres på nationalt plan og EU-plan, får varig succes, bliver effektiv og får offentlighedens accept.

For det andet offentliggøres denne undersøgelse samtidig med, at de nye regler for den politiske samordning af budgetterne i euroområdet anvendes for første gang uden forbehold. I begyndelsen af oktober skulle alle medlemsstaterne i euroområdet, undtagen dem, der gennemfører et makroøkonomisk tilpasningsprogram, forelægge et udkast til det kommende

¹ I bilag I er der en oversigt over de landespecifikke henstillinger, EU vedtog i juli 2013. Der er yderligere oplysninger på http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm.

² http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2013_autumn_forecast_en.htm.

³ COM (2013) 790.

⁴ Udkast til fælles rapport om beskæftigelsen, COM(2013) 801.

års budgetplaner. Det er Kommissionens opgave at undersøge, om medlemsstaterne træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at nå de mål, der er fastsat på EU-plan, inden budgetterne lægges endeligt fast på nationalt plan. Kommissionen offentliggør inden længe sin detaljerede vurdering.

Sideløbende med denne stramning af EU's økonomiske styring fortsætter drøftelserne af udviklingen af den økonomiske og monetære union (ØMU) ifølge Kommissionens plan for en udbygget og egentlig ØMU⁵ og rapporten "Hen imod en egentlig Økonomisk og Monetær Union"⁶ fra de fire formænd. Oprettelse af en bankunion funderet på et solidt fælles EU-regelsæt og et mere effektivt system for banktilsyn og -afvikling bliver afgørende for større finansiel stabilitet i Europa. Kommissionen har ligeledes fremsat forslag om at styrke Den Økonomiske og Monetære Unions sociale dimension⁷ og offentliggjort meddelelser om høring vedrørende forudgående samordning af planer for større reformer af den økonomiske politik⁸ og indførelse af et instrument for konvergens og konkurrenceevne⁹.

For det tredje er 2014 det første år i den periode, den nye europæiske flerårige finansielle ramme omfatter. Der skal gennemføres fælles projekter på EU-plan for at fremme innovation og infrastruktur, men derudover bliver der via de europæiske struktur- og investeringsfonde mobiliseret mere end 400 mia. EUR til investeringer for at sætte gang i vækst og beskæftigelse på nationalt og regionalt niveau. Kommissionen har drøftet prioritering med medlemsstaterne og yder desuden teknisk bistand for at sikre, at de operationelle programmer kan sættes i gang hurtigt. De nye fonde kommer til at understøtte målene under Europa 2020-strategien og skal bruges til at bakke op om de reformer, der er beskrevet i de landespecifikke EU-henstillinger. Det er første gang, politik og penge er samlet under ét til noget, der kan blive en særdeles stærk drivkraft for vækst, forudsat at midlerne koncentrerer på de prioriterede områder.

Tilsammen udgør kombinationen af et EU-system for strammere økonomisk styring, EU's nye flerårige finansielle ramme og en række EU-politikker såsom gennemførelse af det indre marked, sammenbinding af Europa ved hjælp af fysisk infrastruktur og videreførelse af den digitale dagsorden, et reelt skridt fremad i den proces, som på EU-niveau skaber de overordnede betingelser for fremtidig vækst i Europa. Medlemsstaterne bør udforme deres nationale politikker under fuld hensyntagen til disse EU-instrumenter. Det vil ikke blot give de nationale politikker større gennemslagskraft, men også få synergieffekter på EU-plan.

På den baggrund anser Kommissionen det for altafgørende, at den politiske kurs, der har været fulgt i de seneste år, fastholdes. Kommissionen foreslår at bibeholde de samme prioriteter på mellemlang sigt som sidste år, men at tilpasse gennemførelsen af dem i lyset af den ændrede økonomiske og sociale situation, der er beskrevet ovenfor. EU og medlemsstaterne bør således fastholde, og i nogle tilfælde øge, fokus på, at de inden for følgende fem prioriteter gør fremskridt i varierende grad som beskrevet i resten af dokumentet:

- Fortsættelse af en differentieret og vækstfremmende finanspolitisk konsolidering

⁵ COM (2012) 777.

⁶ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/134069.pdf.

⁷ COM (2013) 690.

⁸ COM (2013) 166.

⁹ COM (2013) 165.

- Genetablering af normale lånemuligheder i økonomien
- Fremme af vækst og konkurrenceevne på kort og længere sigt
- Bekæmpelse af arbejdsløsheden og krisens sociale konsekvenser
- Modernisering af den offentlige forvaltning.

Rækkefølgen af ovenstående afspejler ikke nogen prioritering. Som det tydeligt fremgår af dette års vækstundersøgelse, er det vigtigste nu at opbygge vækst og konkurrenceevne. Den egentlige udfordring er at skabe et varigt opsving.

Inden disse prioriteter uddybes, følger et afsnit om, hvad der hidtil er opnået af resultater med det europæiske semester, og på hvilke områder der stadig er behov for politiske beslutninger.

2. UDBYGNING AF DET EUROPÆISKE SEMESTER

Det europæiske semester, der blev søsat i 2010, er hjørnестenen i EU's fastere rammer for integreret samordning og overvågning af medlemsstaternes økonomiske politik og finanspolitik. Disse rammer bygger videre på bestemmelser i stabilitets- og vækstpagten og de nye værktøjer til at forebygge og korrigere makroøkonomiske ubalancer, og de omfatter gennemførelse af Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst.

Resultaterne er begyndt at vise sig. Der er opbygget et tæt partnerskab mellem medlemsstaterne og EU-institutionerne, og de nationale procedurer og tidsplaner er tilpasset, således at den politiske samordning på EU-plan kan finde sted inden for kendte rammer. Følgen er, at medlemsstaterne har gennemført betydelige reformer og skabt de rette betingelser for, at væksten kommer i gang igen. Der er i bilaget nærmere oplysninger om gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger.

Der er gjort gode fremskridt med den finanspolitiske konsolidering. De nationale finanspolitiske rammer er strammet betydeligt, fx ved, at der er oprettet et uafhængigt finanspolitisk organ eller fastsat numeriske finanspolitiske regler, og der er gennemført omfattende skattereformer i en vanskelig økonomisk situation. Det har været med til at stabilisere gældsstigningen og givet finansmarkederne en mere positiv opfattelse af de offentlige finansers bæredygtighed, hvilket har sænket rentespændet på statsobligationer. Det har også bidraget til at bevare den fælles valutas integritet og stabilisere det finansielle system.

Desuden har medlemsstaterne gennemført omfattende reformer af arbejdsmarkederne, så de er blevet mere modstandsdygtige og mindre segmenterede og deltagelsen på arbejdsmarkederne er steget. Der er sat særligt fokus på politikker, der kan bringe den uacceptabelt høje ungdomsarbejdsløshed ned. Der er indført ungdomsgarantier, dvs. en garanti til alle unge under 25 år om, at de senest fire måneder efter, at de har forladt det formelle uddannelsessystem eller er blevet arbejdsløse, får et kvalitetstilbud om beskæftigelse, uddannelse, en læreplads eller en praktikplads. Som følge af den tidsforsinkelse, der er fra reformer til økonomisk opsving og forholdene på arbejdsmarkedet, varer det dog noget, inden beskæftigelsessituationen bliver bedre.

Der skal gøres mere for at få markederne for produkter og tjenesteydelser til at fungere bedre og gøre dem mere fleksible, fx ved modernisering af netværksindustrierne og yderligere åbning af tjenesteydelsessektorerne med henblik på at skabe vækst og beskæftigelse. Størstedelen af de sårbare medlemsstater er i gang med betydelige reformer, og i lande med overskud på de løbende poster er lønstigningerne blevet mere dynamiske, så de understøtter den interne efterspørgsel. I flere af medlemsstaterne kræves der dog yderligere fremskridt i gennemførelsen af strukturreformer, som kan medvirke til at skabe de hårdt tiltrængte investeringsmuligheder, der er med til at flytte ressourcer over til produktion af omsættelige varer og tjenesteydelser, således at konkurrenceevnen udadtil og produktiviteten øges. I nogle af de mindre sårbare medlemsstater er reformiveren aftaget i varierende grad og ambitionsniveauet faldet. Det er især tilfældet for reformer på produktmarkeder, som kunne øge konkurrencen i non-tradable-sektorerne, tilskynde til investeringer og fremme omfordeling af ressourcer til non-tradable-sektorer.

For at det europæiske semester som proces kan blive udbygget, er der dog nogle områder, hvor der skal yderligere forbedringer til, hvis EU's nye økonomiske styring skal give det maksimale udbytte. Der er bl.a. tale om følgende:

- Større medejerskab på nationalt plan. Politikudformningen i nationalt regi er under forandring som følge af Europas nye økonomiske styring. Der er behov for nationale processer, der aktivt tager hensyn hertil, bl.a. ved at øge interaktionen med det europæiske niveau. I mange af medlemsstaterne er der behov for, at de nationale parlamenter, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet inddrages yderligere i processen for dermed at sikre offentlighedens kendskab til og accept af de nødvendige reformer. Kommissionen anbefaler fortsat, at de nationale reformprogrammer og stabilitets- eller konvergensprogrammer drøftes med de nationale parlamenter og alle relevante parter, herunder arbejdsmarkedets parter og subnationale aktører.
- Tættere samordning mellem medlemmerne af euroområdet. Krisens presserende karakter og tidspres har forhindret euroområdet i at fokusere mindre på de landespecifikke henstillinger og i stedet se på, hvilke politiske foranstaltninger og reformer der er nødvendige for at få den fælles valuta som helhed til at fungere godt. Efterhånden som den økonomiske situation bliver bedre, bør der bruges mere tid på en forudgående samordning af centrale økonomiske politikker i euroområdet. I denne undersøgelse er der påpeget problemer, der vedrører produktivitet og konkurrenceevne samt svagheder på arbejdsmarkeder og produktmarkeder, og som bør løses som en helhed af euroområdet; at nogle medlemsstater afskaffer usmidige strukturer, kan skabe nye muligheder for dem selv og alle de øvrige medlemsstater.
- Bedre gennemførelse af de landespecifikke henstillinger. Medlemsstaterne har ansvaret for at føre den kombination af politikker, der egner sig bedst til deres nationale systemer, men de bør også - og det gælder især de lande, der er fælles om euroen - træffe politiske beslutninger, der afspejler de andre EU-medlemmers overordnede interesser. Det betyder, at de nationale regeringer har et ansvar for at indse, at beslutninger i andre lande er en sag af fælles interesse, og åbent at indlade sig på multilateral beslutningstagning inden for de eksisterende institutionelle rammer. Kommissionen beskrev i sin ØMU-plan¹⁰ og en efterfølgende meddelelse¹¹ nogle

¹⁰ COM (2012) 777.

¹¹ COM (2013) 165.

tanker om, hvordan kontraktlignende ordninger kombineret med finansiering udformet til at støtte gennemførelsen af centrale reformer kunne øge incitamentet til gennemførelse. Kommissionen foreslog, at medlemsstaterne fremlægger forslag til kontraktuelle ordninger, efter at de landespecifikke henstillinger er vedtaget, bl.a. under proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer (MIP). Ordningerne skulle være frivillige under den forebyggende del af MIP og obligatoriske under den korrigerende del (hvor de ville svare til den korrigerende handlingsplan, som er omhandlet i forordning 1176/2011). Kommissionen foreslog ligeledes, at de kontraktuelle ordninger skulle ledsages af finansiel støtte som hjælp til hurtigere og mere fuldstændig gennemførelse i medlemsstaterne, end det havde været tilfældet, hvis der ikke var ydet ekstra finansiel støtte.

Efter Kommissionens opfattelse er tiden nu inde til at gøre noget ved de tre ovenfor beskrevne områder, således at mekanismerne for økonomisk styring får endnu større virkning. På mødet i Det Europæiske Råd i oktober 2013 blev det vedtaget at vende tilbage til nogle af disse spørgsmål på mødet i december 2013. Kommissionen vil levere materiale til mødet i form af principper, som der kunne opnås enighed om og derefter arbejdes videre på i 2014.

3. FORTSÆTTELSE AF EN DIFFERENTIERET OG VÆKSTFREMMENDE FINANSPOLITISK KONSOLIDERING

Den finanspolitiske konsolidering gør synlige fremskridt. De seneste tal viser, at det offentlige underskud i EU nominelt er faldet fra 6,9 % af BNP i 2009 til 3,5 % i 2013. Strukturelt set, dvs. når der tages hensyn til konjunkturbetingede ændringer i den økonomiske situation og engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger ikke medregnes, er forbedringen i det seneste år på ca. 0,6 procentpoint. Dertil kommer, at gælden ventes at nå et maksimum i 2014 for derefter at falde fra 2015. Det har sammen med andre politiske foranstaltninger på EU-plan og nationalt plan mindsket presset på markedet for statsobligationer, og derfor kan der i mange tilfælde skrues lidt ned for konsolideringstempoet. Behovet for at skaffe finanspolitisk råderum skyldes også, at de omkostninger, der er forbundet med Europas aldrende befolkning, er stigende.

Konsolideringsprocessen er synlig på nationalt plan. Flere af medlemsstaterne har allerede etableret en sund budgetstilling. Desuden forventes Irland at fuldføre sit tilpasningsprogram i december 2013, ligesom Letland gjorde det for over et år siden, mens Spanien afslutter sit program for omstrukturering af bankerne primo 2014, og Portugals tilpasningsprogram slutter medio 2014. Disse eksempler viser, at målrettede hjælpeprogrammer kan bistå lande med at vende tilbage til markederne og få dækket deres finansielle behov.

Uanset at en tilbagevenden til sunde offentlige finanser er godt på vej, ligger de fleste medlemsstaters gæld på et højt niveau. Derfor er det så vigtigt at holde sig til den vækstfremmende differentierede strategi for finanspolitisk konsolidering, som Kommissionen har været fortalere for. Nu hvor det tilbageværende konsolideringsbehov er blevet mindre, skulle de negative virkninger for væksten også aftage. Når medlemsstaternes finanspolitiske og finansielle situationen er forbedret, er politiske foranstaltninger mindre påtrængende, og medlemsstaterne får mulighed for at udforme konsolideringsprogrammerne bedre med hensyn til kvalitet og sammensætning samtidig med, at der tages hensyn til finanspolitikens indflydelse på væksten, effektiviteten i den offentlige sektor og social lighed. Udgiftsbaseret konsolidering bør foretrækkes, men det vigtige er en generelt effektiv og vækstfremmende

kombination af foranstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden. Desuden bør konsolideringsforanstaltningerne suppleres med andre foranstaltninger til styrkelse af vækstpotentialet, da gode økonomiske nøgletal er en af forudsætningerne for finanspolitisk bæredygtighed.

Lande med et forholdsvis højt skatteniveau kan effektivt sikre de offentlige finanser uden at hæmme vækstpotentialet ved at sænke udgiftsniveauet eller udvide beskatningsgrundlaget og fjerne uhensigtsmæssige undtagelser frem for at hæve skattesatserne. For medlemsstater med større finanspolitisk råderum anbefaler Kommissionen foranstaltninger, der stimulerer private investeringer og forbrug og væksthæmmende offentlige investeringer, inden for stabilitets- og vækstpaktens rammer. Foranstaltningerne kan bl.a. bestå i at udnytte de offentlige udgifter bedre, fx ved at modernisere den offentlige administration, og opprioritere offentlige udgifter, der øger det økonomiske vækstpotentiale, skattenedsættelser og mindre sociale bidrag. Dette burde også være med til at skabe balance i EU's økonomi.

På udgiftssiden må medlemsstaterne finde frem til, hvordan de kan beskytte eller øge langsigtede investeringer i uddannelse, forskning, energi og klima. Der bør især også lægges vægt på at fastholde eller styrke arbejdsformidlingens dækning og effektivitet og sikre aktive arbejdsmarkedspolitikker, f.eks. uddannelsestilbud til arbejdsløse og garantiordninger for unge. Der er tillige et udbredt behov for at gøre socialsikringssystemer såsom pensions- og sundhedssystemer mere effektive og finansielt holdbare, samtidig med at de reelt opfylder sociale behov på tilfredsstillende måde og de grundlæggende sociale sikkerhedsnet bevares. I mange lande bør pensionsreformerne afsluttes med, at den lovfæstede pensionsalder kædes mere systematisk sammen med den forventede levetid.

På indtægtssiden er skatteniveauet øget som følge af krisen. Skattesystemerne bør omlægges ved, at beskatningsgrundlaget udvides og en del af skattebyrden flyttes fra arbejdskraft over til forbrug, fast ejendom og forurening. Miljøskadelige tilskud bør reduceres. Overholdelsen af skattereglerne bør ligeledes forbedres, bl.a. ved bekæmpelse af skattesvig og skatteunddragelse, en samordnet indsats mod aggressiv skatteplanlægning og skattely, effektivisering af skatteadministrationen og forenkling af procedurerne for overholdelse af skattelovgivningen.

Kommissionens vurdering af udkastene til de nationale budgetplaner for 2014 bekræfter, at medlemsstaterne i overensstemmelse med de landespecifikke henstillinger beslutsomt fastholder tempoet i den finanspolitiske konsolidering. Det er også opmuntrende at konstatere, at man som led i de nye EU-regler har strammet de nationale budgetrammer derved, at de økonomiske prognoser og budgettallene nu har været genstand for en uafhængig vurdering. Resultatet er, at der er blevet større overensstemmelse mellem medlemsstaternes prognoser og Kommissionens og internationale organisationers prognoser, fx IMF's og OECD's. Det giver beslutningstagningen i medlemsstaterne og EU større troværdighed og gennemsigtighed.

Kommissionen har indkredset følgende prioriteter:

Finanspolitisk konsolidering bør være en væksthæmmende kombination af udgiftsmæssige og indtægtsmæssige foranstaltninger med større vægt på kvaliteten af de offentlige udgifter og modernisering af administrationen på alle niveauer. Hvor der er større finanspolitisk råderum, bør private investeringer og forbrug stimuleres, fx ved skattenedsættelser og mindre sociale bidrag.

Mere langsigtede investeringer i uddannelse, forskning, innovation, energi og klima bør beskyttes, og der bør sørges for de mest sårbare i samfundet.

Skattesystemerne bør gøres mere væksthfremmende, fx ved at flytte en del af skattebyrden fra arbejdskraft over til forbrug, fast ejendom og forurening.

4. GENETABLERING AF NORMALE LÅNEMULIGHEDER I ØKONOMIEN

De tegn på forbedring af de finansielle vilkår, som kunne ses sidste år, er blevet tydeligere, og de finansielle markeder har vist sig at være ret robuste. Der er dog stadig risici, og virksomhedernes lånevilkår er langt fra blevet normale.

Dertil kommer, at fragmenteringen af de finansielle markeder har ført til stærkt divergerende rentesatser for lån til virksomheder og husholdninger i EU, idet rentesatserne er dobbelt så høje i nogle medlemsstater som i andre, og potentielle låntagere har vidt forskellige finansieringsmuligheder, også med hensyn til lånenes størrelse, afhængigt af, hvor de befinder sig. Ifølge en ECB-undersøgelse¹² af SMV'ers adgang til finansiering kunne 85 % af de tyske SMV'er, der søgte at optage lån i andet halvår af 2012, få det fulde beløb, mens gennemsnittet for landene i Sydeuropa var lige over 40 % og i Grækenland kun 25 %. Disse forskelle kan ikke forklares alene ud fra forskelle i den økonomiske situation.

Det er afgørende for et vedvarende økonomisk opsving, at banksektoren fungerer korrekt og stiller finansiering til rådighed for produktiv aktivitet. Der er allerede gjort meget for at forbedre banklovgivningen og tilsynet med bankerne, og bankerne selv har taget skridt til at omstrukturere deres balancer og skaffe kapital, så de nye krav kan overholdes.¹³ Den løbende oprydning i balancerne i banksektoren, som spiller en fremtrædende rolle i finansiell formidling, er en del af forklaringen på, hvorfor Europa har svært ved at komme sig efter krisen. Oprydningen i bankernes balancer har som kernepunkt, at bankerne skal finde løsninger i den private sektor, mens de kun får adgang til offentlige midler som sidste udvej. I den sammenhæng fører Kommissionens nye statsstøtteregele til en passende byrdefordeling med bankens aktionærer, når det er nødvendigt at tilføre bankerne kapital i form af offentlige midler.

Der er på EU-plan iværksat vigtige og nødvendige tiltag til at opstille forsvarlige rammer og genskabe lånemulighederne i økonomien. Etablering af en fuldt udbygget bankunion er hovedelementet i EU's reaktion. En sådan union er ikke blot af største betydning for stabiliteten i euroområdet, men også for det indre markeds funktion og for at dæmme op for den tiltagende fragmentering af de finansielle markeder. Den aftale om en fælles tilsynsmekanisme for banker, som blev indgået for nylig, var et første stort skridt i retning af en bankunion. Det er afgørende at tage det næste skridt og opnå enighed om en fælles afviklingsmekanisme og -fond. Som forberedelse til overførsel af tilsynsmandatet til ECB er der igangsat en omfattende vurdering, som skal give større gennemsigtighed med hensyn til bankernes balancers sundhedstilstand, samt beskrive og udbedre tilbageværende svagheder og dermed øge tilliden på markedet. Det skulle være med til at sætte skub i oprydningen i balancerne og skabe betingelserne for en kraftig og vedvarende vækst i långivningen. I mange

¹² Den Europæiske Centralbank (2013), "Report on the results of the survey on the access to finance of SMEs in the euro area - October 2012 to March 2013".

¹³ Jf. direktiv 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 575/2013, EUT L 176 af 27.6.2013.

af medlemsstaterne har desuden både husholdningerne og virksomhederne alt for stor gæld som følge af krisen, og det er stadig påkrævet, at de fuldfører deres finansielle nedgearing.

På EU-plan er der også truffet specifikke foranstaltninger til at give SMV'er lettere adgang til finansiering¹⁴. Med støtte fra de europæiske struktur- og investeringsfonde skulle den finansiering, som er til rådighed for SMV'er via gearingsbaserede finansieringsinstrumenter, gennemsnitligt blive fordoblet i perioden 2014-2020 sammenlignet med perioden 2007-2013, hvilket især skulle være til hjælp for de lande, hvor de finansielle vilkår fortsat er trange. Desuden arbejder Kommissionen og EIB på at udvide de fælles risikodelingsinstrumenter for at øge virkningen af den private sektors og kapitalmarkedernes investeringer i SMV'erne, og det skulle blive operationelt i januar 2014.

De nationale prioriteter kommer til at variere fra land til land. I en række lande er der behov for skærpet tilsyn med den private gæld og de dermed forbundne finansielle risici såsom bobler på ejendomsmarkedet. Heri indgår en reduktion af de skattefordele, som tilskynder virksomhederne til at finansiere deres aktiviteter via låntagning, revurdering af de aspekter af skattesystemerne, som tilskynder husholdningerne til gældsætning, typisk skattefradrag for realkreditlån, samt forbedring af ordningerne for virksomheders insolvens og personlig insolvens¹⁵. Nye finansieringsformer bør nyde fremme som alternativ til bankfinansiering, fx venturekapitaloptioner, SMV-obligationer og alternative aktiemarkeder¹⁶.

Kommissionen har indkredset følgende prioriteter:

Omstrukturering og oprydning i bankerne: Dette omfatter vedtagelse og hurtig implementering af bankunionen samt styrkelse af bankernes kapacitet til at styre risici i overensstemmelse med de nye regler for kapitalkrav og forberedelse til vurderingen af bankernes aktiver og stresstests.

Udvikling af alternativer til bankfinansiering, herunder venturekapitaloptioner, SMV-obligationer og alternative aktiemarkeder.

Nøje tilsyn med det private gælds niveau og de dermed forbundne finansielle risici, fx bobler på ejendomsmarkedet, og med virkningerne af ordninger for virksomheders insolvens og personlig insolvens, hvor det er påkrævet. Ordninger, der via skattesystemet tilskynder til lånefinansiering, er også omfattet.

¹⁴ SMV'erne vil også blive hjulpet til at få adgang til finansieringskilder over hele Europa i kraft af en række nyligt vedtagne eller kommende EU-lovgivningsmæssige foranstaltninger: forordningen om europæiske venturekapitalfonde, som trådte i kraft i juli 2013, vil gøre tilvejebringelse af kapital på tværs af grænser lettere og skabe et ægte indre marked for venturekapitalfonde; forslaget til direktiv om markeder for finansielle instrumenter (MiFiD-direktivet), som skulle hjælpe etablering af aktiemarkeder, der er specialiseret i SMV'er, og forslaget om ændring af gennemsigthedsdirektivet, som skal give bedre oplysninger om børsnoterede selskaber, vil gøre SMV'erne mere attraktive for investorer; overgangen til det fælles eurobetalingsområde (SEPA) pr. 1. februar 2014, som skulle omfatte størsteparten af kreditoverførsler og direkte debiteringer, vil gøre betalingssystemerne i euroområdet mere effektive.

¹⁵ Disse problemstillinger er behandlet i de relevante landespecifikke henstillinger og i rapporten om varslingsmekanismen i de relevante tilfælde.

¹⁶ Kommissionen har fremsat detaljerede forslag herom i sin grønne bog om langsigtet finansiering af den europæiske økonomi (COM(2013)150 af 25.5.2013).

5. FREMME AF VÆKST OG KONKURRENCEEVNE PÅ KORT OG LÆNGERE SIGT

Der finder vigtige omstruktureringer sted i Europa som resultat af krisen. I takt med at virksomheder og husholdninger skiller sig af med den store gældsbyrde, og produktionsfaktorerne flyttes til mere produktive økonomiske sektorer, vender væksten tilbage. Drivkraften for vækst flytter sig ligeledes fra eksternt til intern efterspørgsel. Samtidig står det stadig mere klart, at væksten bliver - og er nødt til at være - en anden end for ti eller blot fem år siden. Derudover medfører globalisering og teknologiske fremskridt yderligere forandringer. Genopretning af Europa betyder ikke, at vi skal fortsætte i den vante gænge; det betyder, at vi skal finde nye kilder til fremtidig vækst og konkurrenceevne med vidensintensive og højproduktive aktiviteter, der gavner vores økonomi. Et klart eksempel herpå er de europæiske virksomheders voksende integrering i globale værdikæder, som kan styrke Europas industrielle grundlag, og som kræver åbne og indbyrdes forbundne markeder for varer og tjenesteydelser, investeringer i forskning og innovation og en arbejdsstyrke, der har de fornødne kvalifikationer.

For øjeblikket bliver den økonomiske vækst i en lang række medlemsstater stadig holdt tilbage af den store private gældsætning. Det betyder, at virksomhederne ikke har mulighed for at investere i produktionsaktiviteter, og at forbrugerne kun har begrænset købeevne. Manglende fleksibilitet på arbejds- og produktmarkederne har hindret tilpasning af konkurrenceevnen, effektiv omfordeling af ressourcerne og produktivitetsvækst, og det kan delvist forklare divergensen i medlemsstaternes potentielle vækstrater.

Der finder vigtige forandringer sted i de lande, som har iværksat gennemgribende strukturelle reformer, og der er tegn på et fremtidigt skift i de økonomiske aktiviteter fra non-tradable-sektoren til tradable-sektoren, især i de medlemsstater, der ikke kan anvende valutakursinstrumentet. Det ses bl.a. ved, at eksporten er øget og det vedvarende underskud reduceret i adskillige lande. Disse tendenser bliver hjulpet på vej af justeringer i arbejdsmarkedsomkostningerne, hvilket er en del af en mere omfattende strategi, der skal styrke økonomiens konkurrenceevne og produktivitet. Forbedringen af de enkelte landes eksportresultater understøttes endvidere af en ambitiøs handelspolitik på EU-niveau.

De landespecifikke henstillinger fremhæver en række reformer af markedet for varer og tjenesteydelser, som hver medlemsstat skal prioritere. Der tages her højde for nødvendigheden af, at reformerne skal finde sted i en bestemt rækkefølge alt efter landenes situation, og det understreges i henstillingerne, at der er behov for at åbne markeder for tjenesteydelser ved eksempelvis at gennemgå de lovmæssige restriktioner, heriblandt adgangen til lovregulerede erhverv. Gennemførelsen af det indre energimarked senest i 2014 vil kunne spille en væsentlig rolle med hensyn til at reducere energiomkostningerne og forbedre omkostningseffektiviteten ved støtteordninger for vedvarende energi. Der kan gøres mere for at forbedre effektiviteten af netværksindustriene og fremme innovation og forskning. Større ressourceeffektivitet og mindre afhængighed af eksterne energikilder skal være en del af EU's vækststrategi. Forskelle medlemsstaterne imellem, f.eks. hvad angår affaldshåndtering og vandforvaltning er en hæmsko for den grønne økonomis betydelige vækstpotentiale. Selvom det vil tage tid, før flere af disse reformer giver resultater, er de en væsentlig forudsætning for at støtte genopretningen og frigøre Europas vækstpotentiale.

Reformernes virkninger er i høj grad forbundet med stordriftsfordelene ved det indre marked, som støttes af bedre fysiske og digitale forbindelser og passende databeskyttelsesregler¹⁷ over hele kontinentet. For øjeblikket følges flere vigtige arbejdsstrenge¹⁸. Den ambitiøse gennemførelse af servicedirektivet vil kunne øge udbud og efterspørgsel - både på de inden- og udenlandske markeder. Vedtagelsen af Kommissionens forslag om et mere integreret indre telekommunikationsmarked bør prioriteres for at løfte sektoren og udviklingen af økonomiske onlineaktiviteter samt resultere i mere rimelige priser. Endelig vil færdiggørelse af de vigtigste TEN-T-korridorer, anlæggelse af flere grænseoverskridende forbindelser og forbedring af den eksisterende infrastruktur samt fjernelse af restriktioner for markedsadgang med hensyn til især havne- og jernbanetjenester gøre logistik- og transportsektoren mere integreret og konkurrencedygtig.

Europæisk forskning og innovation hæmmes af fragmentering og mangelfulde rammebetingelser. De offentlige og private sektorer samarbejder ikke i tilstrækkelig grad. Den manglende evne til at overføre forskningsresultater til produkter og tjenesteydelser og de voksende uoverensstemmelser mellem efterspurgt og udbudte kvalifikationer berører især de vidensintensive sektorer. Denne negative tendens kan vendes ved at fremskynde reformen af de nationale forskningssystemer i henhold til det foreslåede europæiske forskningsrum. Nye samarbejdsformer kan samtidig styrke Europas førerposition på verdensplan. Gennemførelsen af de nye EU-programmer for forskning og innovation Horisont 2020 og Cosme vil fremme udviklingen af offentligt-private partnerskaber i EU inden for F&U og støtte moderniseringen af nationale innovations- og forskningssystemer.

Kommissionen har indkredset følgende prioriteter:

Fuld gennemførelse af den tredje energipakke i 2014 og forbedring af omkostningseffektiviteten ved støtteordninger for vedvarende energi. Fremme ressourceeffektivitet gennem forbedring af infrastrukturer for affalds- og vandforvaltning, genanvendelse og energieffektivitet.

Forbedring af gennemførelsen af servicedirektivet, herunder via undersøgelse af de restriktioner, der påvirker adgangen til lovregulerede erhverv, og eventuel udskiftning heraf med mindre restriktive mekanismer.

Fremskyndet modernisering af nationale forskningssystemer i overensstemmelse med målene for det europæiske forskningsrum.

6. BEKÆMPELSE AF ARBEJDSLØSHEDEN OG KRISENS SOCIALE KONSEKVENSER

Krisens sociale konsekvenser mærkes stadig tydeligt. Arbejdsløsheden forbliver på et historisk højt niveau med gennemsnitligt 11 % i EU (juli 2013) og en ungdomsarbejdsløshed på 23,4 %. Procentsatsen varierer meget fra det ene europæiske land til det andet, hvilket betyder voksende forskelle i medlemsstaternes beskæftigelsesmæssige og sociale resultater. Når der ses på den tid, der går fra, at økonomien bliver genoprettet, til der sker indvirkninger på beskæftigelsen, bliver situationen formentlig ikke bedre lige foreløbig, og der vil kunne opstå uligheder. Krisen havde især en negativ indvirkning på de dårligst stillede i

¹⁷ Se Kommissionens forslag om en generel forordning om databeskyttelse, COM(2012) 11.

¹⁸ Se flere oplysninger i rapporten om det indre marked, der er en del af denne årlige vækstundersøgelse.

befolkningen, og andelen af mennesker, som er truet af fattigdom, er steget til 25 % i EU. Det indebærer også en voksende risiko for strukturel arbejdsløshed og en øget tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, hvilket kan få alvorlige negative konsekvenser for EU's vækstpotentiale.

Europas arbejdsmarked og sociale struktur har brug for tid til at sunde sig og skal stimuleres, efterhånden som økonomien kommer over krisen. En ambitiøs gennemførelse og opfølgning af reformer af arbejdsmarkedets funktion bør være en øjeblikkelig prioritet, så deltagelsen på arbejdsmarkedet kan øges. Det indebærer også, at kilder til beskæftigelse i voksende sektorer udvides, at arbejdsstyrkens beskæftigelsesegnedhed bevares, herunder blandt de langtidsledige og de mest sårbare grupper via aktiv støtte og uddannelse af arbejdsløse, og at det sikres, at de sociale sikringssystemer opfylder deres rolle fuldt ud. I et samfund med en aldrende arbejdsstyrke kræver et længere og berigende arbejdsliv tilstrækkelige kvalifikationer, livslang læring og tilpassede arbejdsmiljøer. Derudover skal der tages hånd om lønforskellen mellem kønnene og de huller i beskæftigelsen, der påvirker kvinders pensionsrettigheder. Adgang til tilgængelige pasningsordninger vil fremme kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet. Større engagement fra arbejdsmarkedets parter i overensstemmelse med national praksis og tradition er afgørende for udformning og gennemførelse af de politiske løsninger.

Medlemsstaterne har vedtaget adskillige vigtige reformer for at modernisere deres arbejdsmarkeder og fremme større deltagelse på arbejdsmarkedet. Den positive virkning ved sådanne reformer vil blive synlig, når det makroøkonomiske klima bliver bedre.

For at stimulere jobskabelse bør der - som en del af den samlede indsats for at flytte skattebyrden - træffes foranstaltninger, der kan nedbringe skatten på arbejde, især for lavtlønnede og unge. Det skal også sikres, at lønudviklingen stemmer overens med produktiviteten og følgelig støtter omkostningskonkurrenceevnen og den samlede efterspørgsel, og at lovgivningen om sikkerhed i beskæftigelsen fortsat moderniseres, så den vedvarende segmentering af arbejdsmarkedet kan udbedres og bekæmpelsen af sort arbejde intensiveres. Grøn økonomi, den digitale sektor og sundhedstjenester er områder, der vil skabe betydelige beskæftigelsesmuligheder i de kommende år. Der er behov for at udvikle strategiske rammer, hvor arbejdsmarkeds- og kvalifikationspolitikker kan spille en aktiv rolle med hensyn til at skabe job i disse sektorer og forudse og tilpasse sig fremtidige vækstmønstre. Arbejdskraftens bevægelighed, herunder på tværs af grænserne, vil drage fordel af et øget samarbejde og et styrket Eures-net, som skal hjælpe virksomheder og jobsøgende med at undersøge mulighederne i andre medlemsstater.

Der er ligeledes behov for at forbedre uddannelses- og kompetenceresultaterne. EU halter stadig efter de 2020-mål, der er sat for niveauet for videregående uddannelse og begrænsning af skolefrafald. Derudover er 20 % af EU's arbejdsstyrke ifølge OECD alvorligt underkvalificeret og har bl.a. dårlige læse- og regnefærdigheder. 25 % af voksne har heller ikke de færdigheder, der skal til for at gøre effektiv brug af IKT. Det skaber flaskehalse og uoverensstemmelser mellem efterspurte og udbudte kvalifikationer for en række job og erhverv¹⁹. Overordnet set mindsker det den europæiske arbejdsstyrkes evne til at tilpasse sig og avancere på arbejdsmarkedet. Det er nødvendigt at investere i modernisering af uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne, herunder i livslang læring, især tosporede uddannelsesordninger, og lette overgangen fra skole til arbejdsliv, især ved at øge antallet af gode praktik- eller lærlingeophold. Medlemsstaterne bør i den forbindelse hurtigt vedtage

¹⁹ Der er for øjeblikket ca. 1,9 mio. ledige job i EU.

planer for gennemførelse af ungdomsgarantien, og de relevante støtteprogrammer (ungdomsbeskæftigelsesinitiativet og Den Europæiske Socialfond) bør færdiggøres så hurtigt som muligt.

Bedre sociale sikringssystemer er afgørende for at støtte sociale forandringer og mindske ulighed og fattigdom over tid. Der bør udarbejdes strategier for social inklusion, som omfatter effektiv og passende indkomststøtte, aktiveringsforanstaltninger og foranstaltninger til bekæmpelse af fattigdom, herunder fattigdom blandt børn, samt bred adgang til tjenester af god kvalitet til en rimelig pris, såsom social- og sundhedsydelser, børnepasning, bolig og energi. Forbindelsen mellem socialhjælp og aktiveringsforanstaltninger bør styrkes ved hjælp af mere individuelle ydelser ("one-stop shop"), og indsatsen for at forenkle og målrette ydelser vil i højere grad få sårbare grupper til at benytte sig af de foranstaltninger, de tilbydes.

Kommissionen har indkredset følgende prioriteter:

Optrapning af aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger, især aktiv støtte til og uddannelse af arbejdsløse, forbedring af de offentlige arbejdsformidlingers resultater og gennemførelse af en ungdomsgaranti.

En yderligere reformindsats, der skal sikre, at lønudviklingen stemmer overens med produktiviteten og følgelig støtter både konkurrenceevnen og skaber efterspørgsel; udbedring af segmenteringen af arbejdsmarkedet ved navnlig at modernisere lovgivningen om sikkerhed i beskæftigelsen, støtte jobskabelse i hurtigt voksende sektorer og fremme arbejdskraftens bevægelighed.

Modernisering af uddannelsessystemerne, herunder livslang læring, erhvervsuddannelse og tosporede uddannelsesordninger.

Forbedre de sociale sikringssystemers resultater ved især at styrke forbindelsen mellem social bistand og aktiveringsforanstaltninger ved hjælp af mere individuelle ydelser ("one-stop shop") og en indsats for at forenkle og målrette ydelser under særlig hensyntagen til de mest sårbare grupper.

7. MODERNISERING AF DEN OFFENTLIGE FORVALTNING

De offentlige administrationer overalt i EU står for øjeblikket over for den udfordring det er at skulle levere bedre resultater for færre midler, dvs. opfylde befolkningens behov i en tid med strammere budgetter, forbedre erhvervmiljøet ved at levere bedre ydelser til virksomheder og borgere og tilpasse tjenesteydelserne til en mere digital økonomis behov.

Adskillige medlemsstater søger at opnå effektivitetsforøgelse ved den måde, deres administrationer er organiseret på, herunder ved at forbedre samarbejdet mellem de forskellige forvaltningsniveauer. Visse medlemsstater sigter også mod at styrke de offentlige tjenesters administrative kapacitet og professionalisme og forbedre kvaliteten af den politiske

beslutningstagning. Øget brug af IKT og videreudvikling af e-forvaltningstjenester i Europa såsom e-indkøb kan bidrage til at øge effektiviteten og mindske omkostningerne med 15-20 %²⁰. I den forbindelse er integrering af de nationale kvikskranks, som er fastsat i servicedirektivet, i e-forvaltningstjenesterne afgørende for det grænseoverskridende samarbejde. Der er fortsat potentiale for en modernisering af skatteopkrævningen og andre systemer, f.eks. forhåndsudfyldte skatteblanketter og onlinetjenester, og at borgerne én gang for alle kan videregive oplysninger til den offentlige sektor. Måltrettet finansiel støtte, især gennem Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, kan i høj grad bidrage til en modernisering af de offentlige administrationer. Samtidig skal medlemsstaterne styrke den offentlige investeringskapacitet i de nationale, regionale og lokale administrationer med henblik på mobilisering af de europæiske struktur- og investeringsfondes programmer for 2014-2020.

Der er potentiale for forenkling af erhvervmiljøet, mindskelse af bureaukratiet og forbedring af lovgivningens kvalitet. Der er fortsat også behov for at skabe mere lempelige ordninger for især SMV'erne. Det skal gøres lettere at etablere virksomhed, ligesom procedurerne for at give tilladelse og licens bør forenkles. En forbedring af retssystemernes kvalitet, uafhængighed og effektivitet ved bl.a. at sikre, at sager kan blive afgjort inden for en rimelig frist, og en modernisering af de nationale konkurslovgivninger vil gøre forholdene for virksomhederne betydeligt bedre.

På EU-niveau bliver forenkling og strømlining af EU-lovgivningen fremmet via det igangværende program for måltrettet og effektiv regulering, Refit. Der er allerede sket vigtige fremskridt. Kommissionen vil offentliggøre en årlig Refit-resultattavle, der skal følge fremskridtene og lette dialogen om kvalitetskontrol af lovgivningen med medlemsstaterne, erhvervslivet, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet som helhed. Derudover vil en ensartet og konsekvent gennemførelse af EU-lovgivningen, hvor 28 individuelle løsninger indgår i én fælles ramme, bidrage til et godt samarbejde mellem de offentlige administrationer og hjælpe med at gøre aktiviteter inden for det indre marked mere enkle og reglerne mere gennemskuelige. Et øget samarbejde mellem skattemyndighederne er afgørende for at bekæmpe skattesvig og skatteunddragelse.

Kommissionen har indkredset følgende prioriteter:

Øget anvendelse af e-forvaltningstjenester og brug af IKT i de offentlige administrationer, herunder skatteinddrivelsessystemer, og servicedirektivets kvikskranks.

Forenkling af erhvervmiljøet og begrænsning af bureaukratiet gennem indførelse af mere enkle processer og reguleringsordninger.

8. KONKLUSION

I løbet af det seneste år er der gjort betydelige fremskridt med hensyn til at få Europa tilbage på sporet mod en mere bæredygtig genopretning. Den fælles valutas integritet er bevaret, der er større finansiel stabilitet, og der er taget afgørende skridt mod at få styr på de offentlige finanser. De lande, der finansielt er mest sårbare, har også været dem, der har været mest engageret i at iværksætte ambitiøse strukturreformer, og det har allerede givet tydelige

²⁰ "Public Services Online", benchmarkrapport om e-forvaltning udarbejdet for Europa-Kommissionen.

resultater. Det er stadig en klar prioritet i hele Europa at øge konkurrenceevnen og forbedre produktiviteten med det mål at skabe bæredygtig beskæftigelse.

Denne årlige vækstundersøgelse bekræfter, at der finder omfattende forandringer sted i Europa - endda større forandringer end vi lægger mærke til, og at de igangværende reformer virker. Det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker har fra starten øget bevidstheden om prioritering og gennemsigtighed og sat fokus på nationale og europæiske reformdagsordener. Det har på kort tid haft held til at lægge grundlaget for en tættere samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker. Proceduren for makroøkonomiske ubalancer hjælper med at opdage de økonomiske udviklinger, der er skadelige for de enkelte medlemsstater eller euroområdet, så der kan træffes foranstaltninger i tide. De årlige landespecifikke henstillinger udpeger de nøgleområder, hvor medlemsstaterne bør foretage ændringer.

Hidtidige erfaringer viser også, at landenes medejerskab af processen (særligt af de landespecifikke henstillinger) stadig skal udvikles. Dette er vigtigt for den nye forvaltningsordnings demokratiske legitimitet og for at sikre, at EU's politikker bliver indregnet i den nationale beslutningstagning på det rette tidspunkt. Euroområdet skal ligeledes styrke indsatsen for at samordne visse nøglepolitikker og sætte de bilaterale henstillinger til medlemsstaterne ind i en større sammenhæng. Det Europæiske Råd har planlagt at drøfte flere af disse emner på sit møde i december 2013. Kommissionen vil med udgangspunkt i sin plan for ØMU'en og de følgende meddelelser komme med input til, hvordan processen vedrørende det europæiske semester kan styrkes yderligere.

De retningslinjer, der er beskrevet i den årlige vækstundersøgelse, vil blive drøftet på EU-plan med henblik på forberedelse af Det Europæiske Råds møde i marts 2014 og udarbejdelse af kommende nationale programmer og landespecifikke henstillinger. Kommissionen vil arbejde tæt sammen med de nationale myndigheder, herunder de nationale parlamenter, øvrige EU-institutioner, arbejdsmarkedets parter og andre interesserede parter for at skabe en fælles følelse af medejerskab og følge fremskridtet som led i EU's generelle bestræbelser på at lægge fundamentet til en intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst i hele EU. Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til at godkende de prioriteter, der er fastsat i den årlige vækstundersøgelse, og gennemføre dem på både EU-niveau og nationalt niveau.

BILAG 1 - OVERSIGT OVER LANDESPECIFIKKE HENSTILLINGER FOR 2013-2014

	Offentlige finanser				Den finansielle sektor		Strukturreformer					Beskæftigelsespolitik og socialpolitik					
	Sunde offentlige finanser	Pensions- og sundhedssystemer	Finanspolitiske rammer	Beskatning	Bankvæsen og adgang til finansiering	Boligmarkedet	Netværksindustrier	Konkurrence i servicesektoren	Offentlige tjenester og smart regulering	F&U og innovation	Ressource effektivitet	Arbejdsmarkedets deltagelse	Aktiv beskæftigelsespolitik	Lønfastsættelses mekanismer	Segmentering af arbejdsmarkedet	Uddannelse og erhvervsuddannelse	Fattigdom og social inklusion
AT																	
BE																	
BG																	
CZ																	
DE																	
DK																	
EE																	
ES																	
FI																	
FR																	
HU																	
IT																	
LT																	
LU																	
LV																	
MT																	
NL																	
PL																	
RO																	
SE																	
SI																	
SK																	
UK																	

Bemærk: Landespecifikke henstillinger for 2013-2014 vedtaget af Rådet den 9. juli 2013. Cypern, Grækenland, Irland og Portugal bør gennemføre forpligtelser under EU's/IMF's finansielle bistandsprogrammer. Flere oplysninger findes på: http://ec.europa.eu/europe2020/index_da.htm.

BILAG 2 - FREMSKRIDT INDEN FOR CENTRALE OMRÅDER I DE LANDESPECIFIKKE HENSTILLINGER

Dette bilag giver et tematisk overblik over tre års erfaringer med medlemsstaternes gennemførelse af de landespecifikke henstillinger inden for centrale områder.

Generelt er der de seneste år sket væsentlige fremskridt med hensyn til finanspolitisk konsolidering, selvom sammensætningen af den finanspolitiske tilpasning ikke altid har været vækstfremmende.

- I IE, EL, LT og PL har den finanspolitiske tilpasning i 2013 hovedsagelig været udgiftsbaseret. I PL og SK er der foretaget betydelige nedskæringer i de offentlige investeringsudgifter. Andre lande som BE, ES, IT, RO og SI har sat deres lid til en blanding af indtægtsbaseret og udgiftsbaseret finanspolitisk konsolidering. I CZ, FR, LU, NL, PT og FI har tilpasningen primært været indtægtsbaseret.
- Når medlemsstaterne har konsolideret deres finanser, er det generelt sket ved at øge skatterne (navnlig normalsatser for moms); kun få har udvidet beskatningsgrundlaget. Miljø- og ejendomsbeskatningen er øget, men beskatningen kan stadig gøres mere effektiv. Alle medlemsstater har vedtaget foranstaltninger, der skal bekæmpe skatteunddragelse og forbedre overholdelsen af skattereglerne.
- Mange medlemsstater har øget den samlede skattebyrde (direkte og indirekte skatter såvel som bidrag til sociale ordninger). Det er dog positivt, at der i et vist omfang finder en skatteomlægning sted, bl.a. via reformer af ejendomsbeskatning og øget fokus på indirekte skatter fremfor beskatning af arbejde.
- 23 medlemsstater har nu vedtaget lovgivning med henblik på at øge pensionsalderen. I mange tilfælde er der også tale om, at pensionsalderen er blevet udlignet for mænd og kvinder (CZ, EE, EL, HR, IT, LT, MT, PL, SI, SK og UK). Mange medlemsstater har systematisk kædet pensionsalderen sammen med den forventede stigning i levetid (CY, DK, EL, IT, NL og SK). Flere lande har ligeledes taget skridt mod at stramme reglerne for tidlig pensionering og visse former for langtidsledighed (f.eks. ES) eller invaliditetsydelse (f.eks. AT, BE, BG og DK), som før er blevet brugt som erstatning for tidlig pensionering.

Problemer med adgang til finansiering er stadig en af de største hindringer for vækst, navnlig for små og mellemstore virksomheder (SMV'er).

- Medlemsstaterne har vedtaget foranstaltninger til bekæmpelse af betalingsforsinkelser med det formål at mindske virksomhedernes likviditetsbegrænsninger. PT, EL, ES og IT har vedtaget planer, der skal reducere de offentlige myndigheders efterslæb og håndtere restancerne.
- Opmærksomheden rettes i stigende grad mod securitisationsformer, der skal skabe kreditmuligheder for SMV'erne, hvilket ES et godt eksempel på. Parallelt hermed gøres der i stigende grad en indsats for at udvikle ikke-bankmæssig markedsbaseret finansiering, eksempelvis udvikling af virksomhedsobligationsmarkedet, hvilket ses i DK, EE, IT og PT.

- De fleste medlemsstater har truffet foranstaltninger for at udvikle venturekapitalfonde. CZ, DE og ES har startet nye offentlige venturekapitalfonde, mens PT har lagt eksisterende fonde sammen for at maksimere deres virkning. En række medlemsstater, herunder EE, NL, PL og ES, har derudover oprettet fonde, der skal skabe et venturekapitalmarked bestående af adskillige private fonde.
- FR har bekendtgjort, at der vil være fem års skattelettelser for egenkapitalinvesteringer i nystartede virksomheder. I DE er der lanceret et nyt program, som skal give private investorer yderligere finansielle incitamenter til at investere i unge og innovative virksomheder.

Der skal gøres mere på produkt- og tjenestemarkederne for at fremme EU's vækstpotentiale.

- Visse medlemsstater har iværksat vigtige reformer, der skal åbne deres servicesektorer og gøre dem mere effektive, herunder PT, ES, IT, EL, PL, SI og CZ. Der er dog rig mulighed for reformer i flere medlemsstater, bl.a. AT, BE, DE og FR, som på dette område ikke har gennemført deres landespecifikke henstillinger fuldt ud, og som også alle er nødt til at revidere deres indsats med hensyn til gennemførelse af servicedirektivet.
- Det samlede beløb for alle offentlige F&U-budgetter i EU faldt i 2011 for første gang siden krisens begyndelse og ligger nu under Kinas F&U-budget. I de seneste to år har visse medlemsstater gjort en betydelig indsats på F&U-området (AT, BE, LU, HU, PL og SE), mens andre har skåret væsentligt ned på deres budgetter (ES, IE, IT, MT og PT). Flere medlemsstater har udvidet eller indført nye skattelettelser for forskning og innovation med det formål at stimulere private investeringer. Innovationskløften vokser i Europa med SE, DE, DK og FI som de mest innovative økonomier. En række lande er ved at indhente dem (LV, SK, LT og EE), mens andre (UK, PL, CZ, HU, PT, RO, EL, BG og MT) har mistet konkurrencemæssigt terræn siden 2010.
- Hvad angår energimarkederne er der stadig 14 medlemsstater, der sakker bagud med hensyn til gennemførelsen af den tredje energipakke. Der er stadig behov for betragtelige investeringer i energiinfrastrukturen i Europa, men der er truffet foranstaltninger for at forbedre sammenkoblinger for både gas og elektricitet (f.eks. elektricitetssammenkoblinger mellem PT og ES, UK og IE og i Østersøområdet). Derudover arbejder BG, CZ, EE, LT, LV, RO og SK på at begrænse energiforbruget gennem programmer for energieffektivitet, som vil kunne finansieres via indtægter fra emissionskvoteordningen og de europæiske struktur- og investeringsfonde.
- Der er klare hindringer for udviklingen af jernbanesektoren i AT, BG, CZ, DE, EL, ES, FR, HU, IE, LU, PL, PT og SI. Det drejer sig om adskillelse af regnskaber mellem infrastrukturforvalterne og jernbanevirksomhederne, problemer med afgifter for adgang til sporene og interoperabilitetsspørgsmål.

Igangværende reformer i de fleste medlemsstater skal modernisere arbejdsmarkederne.

- De øverste personlige indkomstskatter er på det højeste niveau siden 2008. Den samlede skattebyrde på arbejde er øget, men flere medlemsstater (BE, DK, FI, FR, HU, IT, NL, PT og SE) har sænket skatten på arbejde for særlige grupper. Der er en tendens til, at denne nedsættelse sker gradvist.

- Lande med store ubalancer har gennemført vidtrækkende reformer af deres lønforhandlingssystemer for at muliggøre større fleksibilitet i løntilpasningen. I perioden 2007-2012 er lønomkostninger pr. enhed sammenlignet med konkurrenterne faldet markant for lande som IE, EL, ES og PT. Igangværende reformer af især lønfastsættelsesmekanismer forventes at understøtte tilpasningsprocesserne yderligere i lande som EL og ES.
- ES, IT og FR har iværksat reformer, der skal modernisere deres lovgivning om sikkerhed i beskæftigelsen og bekæmpe segmentering af arbejdsmarkedet. Der er ligeledes indledt eller overvejet omfattende reformer i LT, NL, PL og SI.
- En række medlemsstater har styrket og målrettet deres aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger og forbedret de offentlige arbejdsformidlinger (BG, DE, EE, IE, EL, IT, LT, LU, SK, FI, SE og UK).
- Indsatsen styrkes for at bekæmpe ungdomsarbejdsløshed, bl.a. ved hjælp af etablering af ungdomsgarantier. De generelle investeringer i uddannelse og erhvervsuddannelse er blevet mindre under krisen, især i BG, EL, IT, SK og RO. Modernisering af uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne er stadig en vigtig prioritet i mange medlemsstater. Visse lande (CZ, SK og UK) er ved at udvikle brugen af innovative resultatorienterede finansieringsmodeller for de videregående uddannelser.
- Mange lande (EL, ES, IT, LV, PT og SK) prioriterer udviklingen af lærepladser af høj kvalitet og tosporede erhvervsuddannelser. Adskillige lande har påbegyndt reformer, der skal mindske skolefrafaldet og tilpasse pensummet på de videregående uddannelser til arbejdsmarkedets behov (AT, IT og PL). Set i lyset af den voksende arbejdsløshed - navnlig langtidsløsheden - rapporterer de fleste medlemsstater, at de har truffet foranstaltninger, der skal øge deltagelsen i livslang læring.
- En række lande har som led i deres fattigdomsbekæmpelse indført nye eller styrket eksisterende aktiveringsforanstaltninger og reformeret deres sociale sikringssystemer (LT, CY, DK, EL, HR, IT, PL og RO).

Generelt halter erhvervslivet stadig efter vores globale konkurrenter.

- Der er stor forskel på de relative svagheder inden for landegrænserne. Det er nemt at starte virksomhed i Irland eller Det Forenede Kongerige men sværere at håndhæve kontrakter. Sammenlignet med andre medlemsstater er insolvenssager i IE, BE, FI, DK, UK, AU, NL og DE relativt kortvarige, men beskyttelsen af investorer er i visse tilfælde dårligere. I FR, ES og LU er det besværligt at opnå byggetilladelse, og i ES og LU er opstartsbetingelserne komplekse. I IT, EL, MT, CY og SI er det stadig dyrt og tidskrævende at håndhæve en kontrakt.
- Ifølge EU's seneste konkurrenceevnerapport, som er baseret på en række indikatorer, har lande med moderate resultater og lande, der halter bagefter, forbedret deres erhvervmiljø markant siden 2007, mens de førende lande er faldet ned af rangstigen eller har blot forbedret sig marginalt. Det betyder, at medlemsstaterne - til trods for, at der stadig er tale om betydelige forskelle - er ved at nå samme niveau hvad angår resultater og praksis.